

ТЕОРЕТИКО-ПРАКТИЧНІ АСПЕКТИ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТІЙКОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ БУДІВЕЛЬНОГО БІЗНЕСУ В УМОВАХ ДИНАМІЧНОГО РИНКОВОГО СЕРЕДОВИЩА

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл., М. В. АНІСІМОВА, студентка 6 курсу

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

Розвиток процесів глобалізації, динамічність зовнішнього та нестійкий спектр чинників внутрішнього середовища, загострення конкуренції серед виробників, впровадження інновацій в усі сфери діяльності підприємств вимагає від підприємств постійного розвитку. Щоб вижити в конкурентному ринковому просторі, підприємству необхідно забезпечити високу ступінь гнучкості та рівень адаптації до умов, що швидко змінюються. За визначених обставин розвиток стає необхідною умовою підтримки та покращення існуючого стану підприємства, забезпечення стратегічної конкурентоспроможності та підвищення ефективності господарювання в довгостроковій перспективі.

Будівельний бізнес має значний вплив на показники соціально-економічного розвитку країни в цілому і окремих регіонів. Від розвитку будівельної галузі значною мірою залежать темпи економічного зростання в окремих регіонах і країні в цілому і рівень соціальних стандартів та життя населення. Водночас, будівельна галузь суттєво залежить від макроекономічної ситуації, яка певним чином (позитивно або негативно) впливає на її функціонування і розвиток.

Галузева специфіка та умови господарювання вплинули на функціонування підприємств будівельного бізнесу, і на сьогодні позначилися на їхньому розвитку у таких напрямках:

- невідповідність показників діяльності, зокрема створеної доданої вартості, обсягів будівельних робіт, рівня оплати праці масштабам будівельної галузі і її ролі в забезпеченні показників соціально-економічного розвитку на рівні регіонів і держави в цілому;

- підвищення фінансових ризиків діяльності і загроз будівельного бізнесу, спричинена залежністю від зовнішніх джерел фінансування, переважну частину яких складають поточні зобов'язання, проте це джерело фінансування стає нестійким в умовах проявів економічної кризи;

- збільшення потреби в оборотних активах через інфляційні процеси, що потребує збільшення обсягів поточного фінансування;

- практично повна відсутність власного капіталу і довгострокових джерел фінансових ресурсів в структурі пасивів будівельних підприємств створює реальну загрозу втрати ними фінансової стійкості і забезпеченню стратегічного розвитку;

- зменшення рівня використання наявних виробничих потужностей, обумовлене зменшенням обсягів будівельної продукції (робіт), пов'язане зі зменшенням платоспроможного попиту і скороченням обсягів фінансування державою будівництва об'єктів нерухомості різного призначення (соціально-промислових, соціально-культурних тощо);

- в умовах нестійкого попиту на будівельну продукцію через її специфічність, будівельні підприємства мають впроваджувати інноваційні розробки у процес створення будівельної продукції, управлінські новації, а також вести постійний пошук нових інноваційних маркетингових підходів до залучення і утримання клієнтів і стимулювання їх споживчої активності;

- збільшення кількості підприємств, які за результатами господарювання отримують прибуток, а також тенденція до зменшення розміру прибутку будівельних підприємств від операційної діяльності;

- зменшення витрат на соціальний розвиток підприємств галузі, що негативно відбивається на стабільності кадрового складу і забезпеченні будівельних підприємств кваліфікованими кадрами, здатними вирішувати складні тактичні і стратегічні завдання.

Турбулентність економіки, динамічність зовнішнього середовища актуалізують проблему забезпечення стійкості функціонування та розвитку підприємств в умовах нестабільності. З огляду на це, важливою характеристикою будь-якої соціально-економічної системи є стійкість, тобто здатність зберігати стан рівноваги в часі і просторі. В мінливих умовах господарювання стійкість підприємства можна розглядати як механізм, що дозволяє підприємствам в процесі досягнення своїх цілей адаптуватися до змін внутрішнього і зовнішнього середовища і компенсувати дестабілізуючий вплив змін на ефективність діяльності.

Суттєвою ознакою стійкого розвитку будівельних підприємств слід вважати забезпечення постійних змін в усіх складових діяльності підприємства, обумовлену впливом факторів внутрішнього та зовнішнього середовища, що забезпечує підприємству збільшенням його потенціалу та здатність зберігати стійкий стан рівноваги в часі і просторі на довготривалій основі.

Дослідження теоретичних засад розвитку підприємств та практичних аспектів забезпечення стійкого розвитку підприємств будівельного бізнесу в умовах динамічного ринкового середовища дозволяють зробити такі висновки:

- сучасне підприємство являє собою відкриту динамічну соціально-економічну систему, яка функціонує в умовах змін зовнішнього середовища, що обумовлює актуальність пристосування до цих змін шляхом постійного розвитку;

- розвиток підприємства доцільно розглядати як «соціально-економічний», що більш повно відповідає поглядам на сучасне підприємство;

- забезпечення стійкого розвитку з огляду на динамічність середовища є необхідною умовою забезпечення ефективної діяльності підприємств будівельного бізнесу на довгостроковій основі;

- в умовах нестійкого зовнішнього середовища основним об'єктом з точки зору управління будівельним підприємством є забезпечення стійкості функціонування та розвитку відносно цілей, що стоять перед ним;

- управління розвитком є важливою складовою стратегічного менеджменту сучасного підприємства, метою якого є покращення соціально-економічного становища підприємства, в результаті якого відбувається перехід до якісно нового стану підприємства, який здатний забезпечити стійке функціонування та розвиток підприємства в довгостроковій перспективі в умовах динамічних ринкових змін;

- сучасним умовам господарювання найбільш повно відповідає стратегічний підхід до управління розвитком підприємств будівельного бізнесу;

- вибір управлінського інструментарію для реалізації стратегії розвитку будівельних підприємств має відповідати сучасним умовам ведення бізнесу та забезпечення підвищення його рівня в поточній і довгостроковій перспективі;

- розвиток сучасного будівельного підприємства на довгостроковій основі може бути забезпечений лише на інноваційній основі.

ДОСЛІДЖЕННЯ ВПЛИВУ СИСТЕМИ ОПОДАТКУВАННЯ НА РОЗВИТОК БІЗНЕСУ В УКРАЇНІ І РОЗВИНЕНИХ КРАЇНАХ СВІТУ

Н. О. ВОЛГІНА, ст. викл., А. В. РОМАНОВСЬКА, студентка

*Харківський національний університет міського господарства
імені О. М. Бекетова*

В умовах глобалізації економіки важливого значення набуває питання нерівномірності розвитку підприємництва та бізнесу в окремих країнах. Це пов'язано з різними факторами, зокрема географічним положенням країни, наявністю ресурсів, політичним становищем тощо. Поряд з цим, одним з